

WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE ŚRÓDROCZNE I ROCZNE OCENY Z JĘZYKA POLSKIEGO W KLASACH

IV – VIII SZKOŁY PODSTAWOWEJ IM. ŚW. JANA PAWŁA II W WÓLCIE HYŻNEŃSKIEJ

Dokumenty określające Przedmiotowy System Oceniania

Przedmiotowy System Oceniania z j. polskiego jest zgodny z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 2 lutego 2019 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych – Na podstawie art. 44zb ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2018 r. poz. 1457, 1560, 1669 i 2245). Przedmiotowy System Oceniania z j. polskiego jest także zgodny ze Statutem Szkoły Podstawowej im. św. Jana Pawła II w Wólce Hyżneńskiej.

Formy sprawdzania poziomu osiągnięć uczniów

1. **Sprawdziany** – rozumiane jako samodzielne pisemne prace kontrolne uczniów, przeprowadzane w szkole podczas zajęć edukacyjnych, mające na celu sprawdzenie wiedzy i umiejętności uczniów z danej partii materiału.
 - a) Sprawdziany mogą zostać zaplanowane na jedną lub dwie godziny lekcyjne.
 - b) Obejmują co najmniej jeden dział programowy.
 - c) Zapowiedziane są z tygodniowym wyprzedzeniem. Przy zapowiadaniu nauczyciel podaje informacje dotyczące zakresu, celu, formy i terminu pracy.
 - d) Poprzedzone są lekcją powtórzeniową..
 - e) Uczeń, który opuścił sprawdzian musi go napisać w ciągu 2 tygodni od dnia powrotu do szkoły. Nie dotrzymanie tego terminu skutkuje oceną niedostateczną.
1. **Prace klasowe** – rozumiane jako zaplanowane przez nauczyciela dłuższe samodzielne pisemne formy wypowiedzi, przeprowadzone w szkole podczas zajęć edukacyjnych, mające na celu sprawdzenie umiejętności komponowania tekstów własnych zgodnie z określonymi warunkami.
 - a) Prace klasowe są zaplanowane na dwie godziny lekcyjne.
 - b) Zapowiedziane są z tygodniowym wyprzedzeniem. Przy zapowiadaniu nauczyciel nie podaje tematów wypracowań.
 - c) Nauczyciel ma obowiązek poprawić prace klasowe w terminie do dwóch tygodni od ich napisania. Jeśli termin ten zostanie przekroczony, nauczyciel nie wpisuje ocen niedostatecznych lub na prośbę uczniów przeprowadza prace klasowe powtórnie.
 - d) Uczeń, który opuścił pisemną pracę klasową musi ją napisać w ciągu 2 tygodni od dnia powrotu do szkoły. Nie dotrzymanie tego terminu skutkuje oceną niedostateczną.
2. **Kartkówki** – rozumiane jako krótkie prace pisemne sprawdzające wiadomości i umiejętności uczniów, obejmujące maksymalnie materiał z trzech ostatnich tematów lub z tematu bieżącego.
 - a) Kartkówki trwają nie dłużej niż 15 minut.
 - b) Nie muszą być zapowiedziane z wyprzedzeniem.
 - c) Jeżeli uczeń jest nieobecny w terminie, w którym została przeprowadzona kartkówka może napisać ją w innym terminie wyznaczonym przez nauczyciela.
 - d) Uczeń nie ma obowiązku pisania zaległych kartkówek, jeśli nie była to kartkówka podlegająca ocenie cyfrowej.
3. **Odpowiedź ustna** – rozumiana jako krótsza lub dłuższa ustna reakcja ucznia na pytania skierowane do niego przez nauczyciela.
 - a) Oceniając na stopień odpowiedź ustną nauczyciel bierze pod uwagę zawartość rzeczową, dobór środków językowych, sposób prezentacji, umiejętność formułowania myśli i argumentacji (uczeń ma prawo dwukrotnie w ciągu semestru zgłosić nieprzygotowanie do wypowiedzi ustnej).
 - b) Krótkie odpowiedzi uczniów oraz merytoryczna aktywność na lekcji nie podlega ocenie cyfrowej, ale jest odnotowywana jako plus.
4. **Zadanie domowe** – rozumiane jako wszystkie formy pisemne, ustne lub inne, zadane przez nauczyciela do samodzielnego wykonania w domu.
 - a) Uczeń ma obowiązek wykonywać zadania domowe systematycznie.
 - b) W ciągu semestru uczeń ma prawo do dwukrotnego zgłoszenia braku pracy domowej. Fakt ten odnotowywany jest w dzienniku za pomocą symbolu BZ. Każdy kolejny brak zadania domowego skutkuje oceną niedostateczną.

- c) Zgłoszenie braku pracy domowej powinno nastąpić na początku lekcji, jeszcze przed sprawdzaniem prac przez nauczyciela. Jeśli uczeń nie zgłosi braku zadania, a podczas sprawdzania wykaże jego brak, otrzymuje ocenę niedostateczną.
 - d) Każdy brak zadania domowego uczeń ma obowiązek uzupełnić i na polecenie nauczyciela okazać do wglądu.
 - e) W przypadku dłuższych form pisemnych zadania domowego (np. wypracowanie) uczeń ma obowiązek oddać pracę w wyznaczonym terminie. Po upływie wyznaczonego terminu prace nie będą przyjmowane i będą skutkowały oceną niedostateczną.
 - f) Nauczyciel w ocenie zadania domowego kieruje się kryteriami dostosowanymi do formy zadania domowego.
5. **Aktywność na lekcji** – rozumiana jako czynne uczestniczenie ucznia w rozwiązywaniu problemu, tematu, zadań itp. podczas zajęć.
- a) Oceniana jest za pomocą znaków + i –.
 - b) Pięć uzyskanych plusów skutkuje oceną bardzo dobrą.
 - c) Trzy uzyskane minusy skutkują oceną niedostateczną.
6. **Zeszyt i zeszyt ćwiczeń** – rozumiane jako zeszyty, w których uczniowie systematycznie prowadzą notatki, zapisy z lekcji, wykonują ćwiczenia i odrabiają prace domowe.
- a) Uczeń nieobecny na lekcji ma obowiązek uzupełnienia ww. zeszytów w terminie 1 tygodnia od dnia powrotu do szkoły.
 - b) Sprawdzane są 1 raz w semestrze i podlegają ocenie.
 - c) Nauczyciel ma prawo zażądać od ucznia zeszytu i zeszytu ćwiczeń do sprawdzenia w każdej chwili.
7. **Znajomość lektur** – rozumiana jako wiedza i umiejętności z zakresu przeczytanego tekstu.
- a) Formy sprawdzania znajomości lektur mogą przybierać różne formy pisemne oraz ustne.
 - b) W zależności od formy sprawdzenia stosuje się odpowiednie kryteria oceniania.
 - c) Każdy uczeń musi wykazać się znajomością lektur obowiązkowych, zgodnych z wytycznymi podstawy programowej dla każdego etapu edukacyjnego.
 - d) Na każdy rok szkolny oprócz lektur obowiązkowych przypadają co najmniej dwie lektury uzupełniające. Zakres ich znajomości będzie sprawdzany tak, jak w przypadku lektur obowiązkowych.
 - e) Ocena niedostateczna z lektury może zostać poprawiona zgodnie z warunkami poprawy wykazanymi w PSO oraz Statucie Szkoły.
8. **Recytacja tekstów poetyckich i prozy.**
9. **Inne formy pracy ucznia nie wymienione powyżej.**

Częstotliwość sprawdzania osiągnięć uczniów

1. Nauczyciel ma obowiązek systematycznego sprawdzania osiągnięć uczniów zgodnie z zapisami statutowymi szkoły. Częstotliwość poszczególnych form sprawdzających:
- a) Odpowiedź ustna i kartkówki – możliwość na każdej lekcji.
 - b) Wykonywanie przez uczniów ćwiczeń – możliwość na każdej lekcji.
 - c) Wypracowania klasowe – co najmniej dwa w semestrze.
 - d) Sprawdziany – po każdej większej partii materiału, co najmniej dwa w semestrze.
 - e) Zeszyt przedmiotowy i zeszyt ćwiczeń – według uznania nauczyciela, nie rzadziej niż raz w semestrze.
 - f) Zadania domowe – możliwość na każdej lekcji (nauczyciel sprawdza wybiórczo 3 uczniów z jednego zadania domowego, z wyłączeniem wypracowań, które sprawdza wszystkim uczniom).

Podstawowe założenia oceniania form wypowiedzi pisemnych

1. Nauczyciel przy sprawdzaniu prac pisemnych zobowiązany jest do opatrzenia oceny cyfrowej komentarzem słownym, który wyjaśni ocenę, podkreśli zalety pracy i będzie informował o elementach, nad którymi uczeń musi popracować.
2. W większości prac pisemnych przyjmuje się następujące kryteria oceny:
- a) Realizacja tematu wypowiedzi (temat) – wypowiedź jest zgodna z formą wskazaną w poleceniu, w wypowiedzi ujęte zostały wszystkie kluczowe elementy tematu, wypowiedź jest w całości na temat. **Jeżeli praca jest nie na temat uczeń otrzymuje 0 punktów, co skutkuje oceną niedostateczną.**

- b) Charakterystyczne cechy wypowiedzi – pojawienie się obowiązkowych elementów dla danej formy, konsekwencja wypowiedzi, logiczność zdarzeń, argumentacja wnikliwa, poparta przykładami.
- c) Kompozycja tekstu – zgodna z formą wskazaną w poleceniu, logiczność, spójność wypowiedzi, wyodrębnienie akapitów.
- d) Poprawność językowa .
- e) Ortografia .
- f) Interpunkcja .
- g) Estetyka – stosowanie akapitów, marginesów, przejrzystość pracy.

3. **W przypadku, gdy praca ucznia jest nieczytelna lub nie zawiera wymaganej minimalnej ilości słów, uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.**

4. Przyjmuje się następującą klasyfikację i oznaczenia błędów w pracach pisemnych:

- a) ort. – błąd ortograficzny,
- b) int. – błąd interpunkcyjny,
- c) rz. – błąd rzeczowy,
- d) log. – błąd logiczny,
- e) jęcz. – błąd językowy (w jego skład wchodzi błędy frazeologiczne, fleksyjne, słowotwórcze, składniowe oraz stylistyczne).

Sposoby oceniania

1. Zgodnie ze Statutem Szkoły ocenę ze sprawdzianów ustala się według skali procentowej:

- 0% – 30% – niedostateczny,
- 31% – 50% – dopuszczający,
- 51% – 70% – dostateczny,
- 71% – 85% – dobry,
- 86% – 95% – bardzo dobry,
- 96% – 100% – celujący

Skala ocen :

- ocena celująca – 6 (cel),
- ocena bardzo dobra – 5 (bdb),
- ocena dobra – 4 (db),
- ocena dostateczna – 3 (dst),
- ocena dopuszczająca – 2 (dop),
- ocena niedostateczna – 1 (ndst)

Ocena śródroczna i roczna nie stanowi średniej arytmetycznej wszystkich ocen. O ocenie śródrocznej i rocznej decyduje hierarchia ważności ocen oraz terminowe wywiązywanie się uczniów z wykonywania wymaganych prac w półroczu. Podczas oceniania nauczyciel bierze również pod uwagę motywację ucznia, jego pracowitość, wysiłek włożony w wykonanie zadania, systematyczność, możliwości intelektualne.

Zasady poprawiania ocen

Każdy uczeń ma prawo do poprawy niedostatecznych ocen cząstkowych według następujących zasad: – sprawdziany w półroczu – w ciągu 14 dni od daty otrzymania pracy.

Ostatni sprawdzian przed wystawieniem oceny półrocznej lub rocznej musi być przeprowadzony w takim terminie, aby uczeń miał możliwość poprawy oceny z tego sprawdzianu (nie przewiduje się poprawy oceny cząstkowej tuż przed klasyfikacją).

Kryteria oceny osiągnięć dydaktycznych¹

1. Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- a) opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- b) samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności,
- c) czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować i interpretować je w sposób pogłębiony i wnikliwy, posługując się terminologią z podstawy programowej,
- d) posługuje się bogatym i różnorodnym słownictwem oraz poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie,
- e) aktywnie uczestniczy w lekcjach (pełni funkcję asystenta nauczyciela) i zajęciach pozalekcyjnych,
- f) z powodzeniem bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim,
- g) tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym,
- h) odznacza się samodzielnością i dojrzałością sądów,
- i) wzorowo wykonuje prace domowe i zadania dodatkowe,
- j) współpracuje w zespole, często odgrywając rolę lidera,
- k) wykorzystuje wiedzę, umiejętności i zdolności twórcze (kreatywność) przy odbiorze i analizie tekstów oraz tworzeniu wypowiedzi.

2. Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- a) opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- b) samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o znacznym stopniu trudności,
- c) czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować je samodzielnie, podejmuje próby interpretacji,
- d) posługuje się bogatym słownictwem i poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie,
- e) aktywnie uczestniczy w lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych,
- f) bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim,
- g) tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, w większości poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym,
- h) aktywnie uczestniczy w lekcjach,
- i) wykonuje prace domowe, często angażuje się w zadania dodatkowe.

3. Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- a) w większości opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- b) samodzielnie rozwiązuje zadania o niewielkim lub średnim stopniu trudności, a z pomocą nauczyciela – trudne,
- c) czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, samodzielnie odnajduje w nich informacje,
- d) w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia niewiele błędów językowych, ortograficznych i stylistycznych,
- e) bierze czynny udział w lekcji,
- f) wykonuje prace domowe, czasem także nieobowiązkowe.

4. Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- a) częściowo opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- b) samodzielnie wykonuje tylko zadania łatwe; trudniejsze problemy i ćwiczenia rozwiązuje przy pomocy nauczyciela,

¹ Kryteria ocen według Marleny Derlukiewicz, „*Nowe Słowa na start!*” Program nauczania ogólnego języka polskiego w klasach IV-VIII szkoły podstawowej, s. 131-134.

- c) odnajduje w tekście informacje podane wprost, rozumie dosłowne znaczenie większości wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego,
- d) w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia błędy językowe, ortograficzne i stylistyczne; wypowiedzi cechuje ubogie słownictwo,
- e) wypowiada się krótko, ale wypowiedź jest na ogół uporządkowana,
- f) niekiedy popełnia rażące błędy językowe zakłócające komunikację,
- g) rzadko aktywnie uczestniczy w lekcjach,
- h) wykonuje obowiązkowe prace domowe, ale popełnia w nich błędy.

5. Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- a) opanował w niewielkim stopniu umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- b) większość zadań, nawet bardzo łatwych, wykonuje jedynie przy pomocy nauczyciela,
- c) czyta niezbyt płynnie, niewłaściwie akcentuje wyrazy, nie stosuje odpowiedniej intonacji,
- d) ma problemy z czytaniem tekstów kultury, ale podejmuje próby ich odbioru,
- e) nie potrafi samodzielnie analizować i interpretować tekstów,
- f) w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia rażące błędy utrudniające komunikację, ma ubogie słownictwo i trudności z formułowaniem nawet prostych zdań,
- g) nie jest aktywny na lekcjach, ale wykazuje chęć do pracy, stara się wykonywać polecenia nauczyciela,
- h) pracuje niesystematycznie, wymaga stałej zachęty do pracy,
- i) często nie potrafi samodzielnie wykonać pracy domowej, ale podejmuje próby.

6. Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- a) nie opanował nawet podstawowych wiadomości, ma bardzo duże braki w wiedzy i umiejętnościach z zakresu podstawy programowej,
- b) ma kłopoty z techniką czytania,
- c) nie odnajduje w tekście informacji podanych wprost, nie rozumie dosłownego znaczenia wielu wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego,
- d) nie wykonuje zadań ani poleceń nauczyciela,
- e) wykazuje się niechęcią do nauki,
- f) zaniedbuje wykonywanie prac domowych,
- g) nie angażuje się w pracę grupy.